УДК 336.2

РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Ольга Іванівна МАРЧЕНКО
к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства Національного університету державної податкової служби України

Руслан Васильович МОТКАЛЮК
магістр факультету інформаційних технологій та менеджменту Національного університету державної податкової служби України
E-mail: m.rus1993@mail.ru

Анотація. В статті визначено місце малого бізнесу в ринковій економіці, розглянуто основні проблеми з якими стикається мале підприємство під час здійснення господарської діяльності, розкрито особливості існування малого бізнесу в зарубіжних країнах, запропоновано шляхи розвитку малого бізнесу в Україні.

Аннотация. В статье определено место малого бизнеса в рыночной экономике, рассмотрены основные проблемы, с которыми сталкивается малое предприятие при осуществлении хозяйственной деятельности, раскрыты особенности существования малого бизнеса в зарубежных странах, предложены пути развития малого бизнеса в Украине.

Ключевые слова: *малый бизнес, экономика, предприятие, риск, прибыль, бизнес, идея.*
Ключові слова: *малий бізнес, економіка, підприємство, ризик, прибуток, бізнес, ідея.*

Постановка проблеми. В даний час про розвиток малого бізнесу в Україні говорять дуже багато, але реальних зрушень, щоб допомогти цій галузі економіки розвиватися – не передбачається. Адже малі підприємства забезпечують засобами для існування значну частину населення, і сприяють стабілізації обстановки в суспільстві. Сьогодні малий бізнес в Україні можна сміливо назвати органічною частиною структури економіки. Він збільшує кількість робочих місць, встановлює власний асортимент товару і цінову політику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку малого бізнесу досліджено в наукових працях видатних українських та іноземних економістів і науковців. Таких як З. С. Варналій, А. С. Булатов, А. І. Амоша, А. О. Блинов, І. Н. Шапкін, В. В. Буєв, Л. В. Шуклов, Ф. С. Сайдуллаєв, Н. А. Джобава, Л. А. Сорокіна, В. Горфинкель, Б. М. Широков та інші.

Метою статті є дослідження особливостей розвитку малого бізнесу в Україні та напрямків використання зарубіжного досвіду для покращення діяльності малого бізнесу.

Для досягнення мети були поставлені та вирішені наступні завдання:

- визначити актуальність даної проблеми для подальшого її дослідження;
- окреслити теоретичні основи перспектив розвитку малого бізнесу;
- визначити основні переваги та недоліки малого бізнесу в Україні;
- визначити основні напрямки використання зарубіжного досвіду у розвитку малого бізнесу.

Обґрунтування отриманих наукових результатів. Малий бізнес є складовою частиною розвинутої економіки. Він повинен виконувати ряд функцій, які дозволяють економіці гармонійно розвиватися. Саме малий бізнес є провідником ефективних інновацій у масове виробництво. За рахунок невеликого парку устаткування і немасового випуску продукції, підприємства сфери малого бізнесу витрачають не настільки значний обсяг фінансових коштів і часу на зміну технологічного процесу, ніж великі, таким чином, виявляються найбільш ефективні інновації.

У разі негативного результату, втрати підприємства сфери малого бізнесу не будуть настільки великі, як у великих і найбільших підприємствах [1, с. 33].

Також крім апробаційної функції, сфера малого бізнесу сприяє диверсифікації виробництва, за рахунок освоєння нових перспективних ніш. Підприємці, організовуючи свій бізнес, йдуть на ризик заради отримання прибутку і самореалізації. Результатом таких зусиль є нові малі компанії, які впроваджують та освоюють самі передові технології, перетворюють ідеї в продукти реального сектора економіки.

Стабільний розвиток сектора малого і середнього підприємництва в довгостроковій перспективі передбачає значну державну підтримку (виражену у вигляді інвестиційних програм, проектів, комплексної кредитної та податкової політики), насамперед, малих і середніх інноваційних підприємств і відповідних інфраструктурних об'єктів – кластерів, бізнес-інкубаторів, технопарків, наукових парків, венчурних фондів, гарантійних фондів, фондів прямих інвестицій і т. д.

В ринковій економіці малий бізнес виступає в ролі основного сектора, який визначає темпи економічного зростання Валового Національного Продукту [2, с. 15]. Всі розвинені держави активно підтримують малий бізнес, так як від нього залежить структура і якість ВНП. У розвинених країнах з ринковою економікою на малий бізнес припадає 60 % – 70 % ВНП. Наприклад, малий бізнес США вдвічі більше містить робочих місць, ніж в усьому бізнесі. Малий бізнес вдвічі більше освоює нововведення. У Канаді, Великобританії та Німеччини на частку малого бізнесу припадає 60 % – 70 % від загального виробництва країни. Для багатьох жителів країн СНД цікавить такий факт: у багатьох країнах малі підприємства беруть участь в експорті продукції. До того ж досить високі показники активності експорту:

- Німеччина – 40%;
- Нідерланди – 40 %;
- Італія – 25 %;
- США – 15 %;
- Японія – 15 %.

На жаль, як на території СНД так і в Україні малий бізнес досить молодий. Поки його перспективи вельми песимістичні. У нашому пострадянському просторі великий і середній бізнеси тісно пов'язані з владою. Причому настільки тісно, що вже не зрозуміти де бізнесмен, а де чиновник [2, с. 16]. Але завдяки сучасним методам поширення інформації про підприємницькі ідеї, кожні день поповнюються ряди підприємців. А в найближчому майбутньому разом із зростанням малих підприємств розвинеться соціальна економіка в країнах СНД. Адже в Україні багато ресурсів і працьовитих людей, яким просто потрібна інформація про бізнес для планування дій.

Ринкова економіка найбільш ефективна з розвиненим малим бізнесом. З малим бізнесом ринок більш ефективний. Виходячи з історії світового досвіду і практики найголовнішою ознакою економіки наявність в оптимальному співвідношенні малого, середнього та великого сектора. При цьому переважати повинен малий бізнес, тому що він має багато переваг. Малі підприємства більш динамічні, вони швидше і ефективніше реагують на зміни внутрішнього ринку, як в період зростання, так і в кризові часи. Малий бізнес часто грає роль інструменту для зменшення диспропорцій на окремих товарних ринках [5, с. 52].

Створення нових робочих місць, розвиток добросовісної конкуренції, швидке насичення ринку товарами та послугами, впровадження інновацій, все це відбувається на внутрішньому ринку держави завдяки малому бізнесу. Саме ринковий тип економіки є найбільш ефективним для всіх держав. Він історично виправдав себе, коли грав головну роль в соціально-економічному розвитку багатьох країн світу. Досліджуючи ринкову економіку можна виділити такі переваги як:

- раціональне використання виробничих ресурсів.
- узгодженість інтересів ринкових суб'єктів.
- реалізація підприємницького потенціалу.
- реалізація гнучкого структурного перебудування економіки.
- свобода ринкового вибору і демократизація.
- динамізм і добросовісна конкуренція.

Головну перевагу в ринковій економіці слід надати свободі економічного вибору. Економічна ринкова структура бере свій початок саме з малого бізнесу. Малий бізнес – це структурний елемент в ринковій економіці, але він є основою ринкового середовища. Саме з дрібнотоварного підприємництва розвивається економічна ринкова структура. Після чого в оптимальному співвідношенні формується середній і великий бізнеси, ефективно взаємодіючи з усіма елементами цілісної економічної структури. Але сектор малого бізнесу повинен кількісно переважати в ринковій структурі, так як він виконує функцію

елементарного засновника ринкового середовища. Малий бізнес підтримує будь-яку сферу діяльності: виробнича, комерційна, страхова та ін.

Тому малому бізнесу належить місце головного сектора економіки для забезпечення надійності, ефективності та гнучкості внутрішнього ринку країни. Важливо відзначити, що від внутрішнього ринку, в першу чергу залежить соціально-економічний розвиток кожної держави. Таким чином, без малого бізнесу суспільство та економіка не мають можливості не тільки розвиватися, а й існувати [6, с. 211].

Економічні переваги в малому бізнесі призначені для стабілізації ринку.

Розглядаючи функціонування малого бізнесу у стабільній ринковій економіці, слід підкреслити його переваги:

1. Малий бізнес приносить вагомий внесок у формуванні природного конкурентного середовища. Конкуренція відображає змагання між господарськими елементами, стимулюючи виробництво і якість товарів для задоволення потреб споживачів. Самостійна діяльність не має суттєвого впливу на загальні правила і умови обігу товарів на ринку. Це означає, що малий бізнес за своєю природою є антимонопольним. До того ж, в умовах постійної збалансованої конкуренції, сектор малого бізнесу постійно впроваджує інноваційні технології, таким чином, підриваючи монополізм великого та середнього бізнесу.

2. Швидка реакція на зміни кон'юнктури ринку надає ринковій економіці гнучкість і стійкість. Дана перевага особливо необхідна в сучасних ринкових умовах при індивідуалізації та диференціації споживчого попиту, активного зростання номенклатури товарів і послуг.

3. Малий бізнес сприяє прискореному впровадженню технічних і комерційних інноваційних ідей. Всі учасники даного сектора працюють в умовах добросовісної конкуренції на свій ризик, з метою отримання прибутку. Даний вид змагання учасників грає роль провідника Наукового Технічного Прогресу. Наприклад, в малому бізнесі США створюється більше 50 % науково технічних розробок та інновацій [6, с. 212].

Малий бізнес поглинає велику частину надлишкової робочої сили. Крім створення великої кількості робочих місць малим бізнесом активно вирішується проблема зайнятості громадян при циклічних спадах і структурних зрушеннях економічного стану держави. Притому якість зайнятості зберігається на високому рівні, так як малий бізнес є фундаментальною основою формування середнього класу.

Отже, підсумуємо переваги малого бізнесу:

- вплив на ослаблення монополії;
- швидке насичення ринку товарами і послугами;
- оперативна результативність і окупність витрат;
- мобілізація самостійної ініціативи господарського суб'єкта;
- основа дрібнотоварного виробництва;
- високі адаптаційні властивості науково-технічного прогресу;
- активне впровадження інновацій;
- створення значної кількості додаткових робочих місць;
- основа для формування середнього класу.

З зазначених вище фактів стає зрозумілою потреба ринкової економіки в малому бізнесі не тільки в розвитку і функціонуванні економічної господарської діяльності, а й у формуванні соціально-економічного розвитку суспільства. За таких умов не складно помітити розширення простору вільного вибору шляхів і видів праці на користь суспільства, що благотворно впливає на політичну стабільність країни [7, с. 111].

Соціальна роль малого бізнесу посилюється позитивним впливом підприємницького класу на суспільство.

Потрібно сказати, що без малого бізнесу неможливо уявити велике виробництво. І цьому існує цілий ряд причин:

- забезпечення трудовими місцями;
- оптимізація кількості різних витрат і інвестицій в мінімальні терміни;
- гарантія отримання додаткового доходу як позабюджетним, так і бюджетним державним фондам;
- нормалізує використання різних ресурсів, або відходів, що надходять від великих підприємств;
- своєрідна гарантія стабільності у зв'язку з формуванням середнього класу за допомогою малого бізнесу.

Останнім часом урядом було проведено кілька програм на підтримку малого бізнесу, основними завданнями яких було забезпечення розвитку та допомоги малому підприємництву. Але, незважаючи на цей факт і те, що малий бізнес так необхідний, його розвиток і можливості в Україні не досягають досить високого рівня. Відповідно, показники розвитку малого бізнесу вже протягом багатьох років залишаються досить низькими в порівнянні з іншими, економічно більш роз-

виненими країнами.

Одним з головних недоліків малого бізнесу в Україна є його нерівний розподіл по країні. В основному мале підприємництво поширене в Києві, Харкові, Одесі. На їх частку припадає практично третина всіх підприємств, які займаються випуском харчової продукції та торгівлі [8, с. 116].

У малих же містах і віддалених регіонах підтримки малому бізнесу виявляється куди менше, у зв'язку з цим страждає їхня економіка і бюджет. Можна говорити про те, що надання підтримки і проведення відповідних програм сприяння розвитку малого бізнесу, могло б істотно вплинути на оптимізацію функціонування промисловості та суспільної політики.

Практично головну роль у малому підприємництві відіграють такі фірми, пов'язані безпосередньо до невиробничій сфері, які спеціалізуються на громадському харчуванні або торгівлі. Це пов'язано з тим, що подібні фірми задовольняють найважливіші потреби населення, наприклад, в продовольчих товарах, різної одежі, предметах побуту та інше.

Висновки. На жаль, на сьогоднішній день в Україні поступово розвивається удушення малого бізнесу. Влада пострадянського простору вважає, що тільки великі фабрики і заводи здатні випускати сучасну та якісну продукцію паралельно блокуючи і дискримінуючи можливості розвитку невеликих підприємницьких структур. Але чомусь в Норвегії (одна з найбагатших країн Європи), прекрасно розвивається величезна кількість невеликих фірм зі штатом в 5-20 чоловік. А в СНД все, на що поки можуть розраховувати малі підприємства - це сфера обслуговування. Сектор дрібних підприємств звужується по головній причині. Вони можуть скласти серйозну конкуренцію великому бізнесу, який за допомогою влади прагне до монополії і абсолютної влади на внутрішньому і зовнішньому ринку. Разом з ним звужується сектор середнього класу. Бідною людиною легше керувати. Але ми самі можемо змінити тенденцію в кращу сторону. Адже нас більше і кожен з нас повинен намагатися змінити ситуацію у своїй країні починаючи з себе. Спільно розвиваючи малу підприємницьку діяльність, ми посилимо всі переваги даного економічного сектора, які описані вище. Вони допоможуть підірвати монополію і розвинути соціально-економічне середовище сприятливе для розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Азьмук Н. А. Управління розвитком малого підприємництва на регіональному рівні: дис. канд. екон. наук. — К. : КНЕУ, 2003. — 212 с.

2. Архипова О. В. Анализ провалов государства и провалов рынка в сравнительной форме. / О. В. Архипова // Вестник Челябинского государственного университета. — 2010. — № 27(208): сер.: Экономика. — Вып. 29. — С. 14–17.

3. Біломістний О. М. Особливості кредитування діяльності малих підприємств на сучасному етапі розвитку економіки України / О. М. Біломістний // Вісник Університету банківської справи НБУ. — 2010. — № 1(7). — С. 90–93.

4. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій. — К. : Т-во «Знання», 2001. — 277 с.

5. Гринюк А. Перспективи розвитку малого бізнесу крізь призму доступності кредитних ресурсів. / А. Гринюк // Вісник НБУ. — 2010. — № 1. — С. 52–53.

6. Єпіфанова І. М. Основні аспекти розвитку малого бізнесу в Україні / І. М. Єпіфанова // Труды Одесского политехнического университета. — 2009. — № 1(31). — С. 211–215.

7. Кондратюк Т. Державна політика підтримки малого бізнесу: зміст і механізм реалізації / Т. Кондратюк // Вісник Української Академії державного управління при Президенті України. — 2001. — № 4. — С. 111-118.

8. Національна економіка: підручник / П. В. Круш, С. О. Тульчинська, М. В. Шашина та ін.; за ред. П. В. Круша. — 2-ге вид. — К. : Каравела, 2008. — 428 с.

УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1/2015

УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1 (17) 2015

Включено до Переліку наукових фахових видань України з питань економіки (наказ МОНУ від 10.10.2013р. №1411)
та провідних міжнародних наукометричних баз: EBSCO Publishing (США), Open Academic Journal Index (OAJI), CiteFactor

УДК 336
ББК 65.26

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
УНІВЕРСИТЕТУ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. КИЇВ)

ISSN 2304-1692

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ФАХОВЕ ВИДАННЯ
МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ
«ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР»

•№ 1 (17) • 2015•

Рекомендовано до поширення в мережі інтернет Вченою радою Черкаського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ), протокол № 7 від 26.02.2015 р.

Виходить 4 рази на рік.

У журналі публікуються статті українською, російською, англійською та польською мовами.

Засновник: Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Видавець: Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

При використанні матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на «Фінансовий простір» обов'язкове.

Редакційна колегія:

Головний редактор:

ДМИТРЕНКО Микола Гаврилович
кандидат економічних наук, професор, Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Заступник головного редактора:

ПУСТОВІЙТ Роберт Фрідріхович
доктор економічних наук, професор, Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Відповідальний секретар:

ГМИРЯ Вікторія Петрівна
кандидат економічних наук, Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

Члени редколегії:

АБІШЕВ Алі Ажімович
доктор економічних наук, професор, Університет міжнародного бізнесу (Республіка Казахстан);

БАРАНОВСЬКИЙ Олександр Іванович
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

КУЗНЄЦОВА Анжела Ярославівна
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

ЛАПКО Олена Олександрівна
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

НИЖЕГОРОДЦЕВ Роберт Михайлович
доктор економічних наук, завідувач лабораторією, Інститут проблем управління Російської академії наук (Російська Федерація)

РЯХОВСЬКА Антоніна Миколаївна
доктор економічних наук, професор, Інститут економіки та антикризового управління (Російська Федерація);

СМОВЖЕНКО Тамара Степанівна
доктор економічних наук, професор, Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ);

ТРИДІД Олександр Миколайович
доктор економічних наук, професор, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ);

ШЕБЕКО Костянтин Костянтинович
доктор економічних наук, професор, Поліський державний університет Національного банку Республіки Білорусь (Республіка Білорусь).

Адреса редакційної колегії: Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ, вул. В'ячеслава Чорновола, 164, м. Черкаси, 18028
тел. (0472) 71-99-52, e-mail: fp@cibs.ck.ua

© Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ)

ISSN 2304-1692

THE UNIVERSITY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE (KYIV)

CHERKASY INSTITUTE OF BANKING
OF THE UNIVERSITY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE (KYIV)

FINANCIAL SPACE

THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL

№ 1 (17) 2015

Included in the list of research and professional publications of Ukraine on economics
(Decree of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1411 of October 10, 2013)

UDC 336
LBC 65.26

CHERKASY INSTITUTE OF BANKING
OF THE UNIVERSITY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE (KYIV)

ISSN 2304-1692

ELECTRONIC SCIENTIFIC EDITION
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL «FINANCIAL SPACE»

• № 1 (17) • 2015 •

Recommended for online publication by the Academic Council of Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv), protocol № 7 26/02/2015

Published 4 times a year.

Contributions to the Journal are accepted in Ukrainian, Russian, English and Polish.

Founder: The University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv).

Publisher: Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv).

In case of reprinting of materials published in the journal, the reference to «Financial Space» is required.

Editorial Board:

Editor-in-Chief:

DMYTRENKO Mykola Gavrylovych
Candidate of Economics, Professor, Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev).

Deputy Editor-in-Chief:

PUSTOVIYT Robert Fridrikhovych
Doctor of Economics, Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev).

Executive secretary:

HMYRIA Viktoria Petrivna
Candidate of Economics, Cherkasy Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev).

Members of Editorial Board:

ABYSHEV Ali Azhymovych
Doctor of Economics, Kazakh Turar Ryskulov Economic University (Kazakhstan);

BARANOVSKY Olexandr Ivanovych
Doctor of Economic Sciences, The University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

KUZNETSOVA Angela Yaroslavivna
Doctor of Economics, University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

LAPKO Olena Oleksandrivna
Doctor of Economics, University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

NIZHEGORODTSEV Robert Mikhaylovich
Doctor of Economics, Head of the Laboratory, Institute of Control Sciences of Russian Academy of Sciences (Russian Federation)

RYAHOVSKA Antonina Nikolaevna
Doctor of Economics, Institute of Economics and Crisis Management (Russian Federation);

SMOVZHENKO Tamara Stepanivna
Doctor of Economics, University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

TRYDID Olexandr Mykolaiovych
Doctor of Economics, Kharkov Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kiev);

SHEBEKO Konstantin Konstantinovich
Doctor of Economics, Polessky State University of the National Bank of Belarus (Belarus).

Editorial office address: V. Chornovol st., 164, Cherkasy, Ukraine, 18028
tel. (0472) 71-99-52, e-mail: fp@cibs.ck.ua

ISSN 2304-1692

© Cherkasy Institute of Banging of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (Kyiv)

ЗМІСТ / CONTENT

АБДУВАЛИЕВ *Абдулазиз Абдувалиевич*
УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ: ФАКТОРЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ 11

Abdulaziz A. ***ABDUVALIYEV***
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY: FACTORS AND PROSPECTS 16

БАЗАДЗЕ *Каміла Мамуківна*
ВІДНОВЛЕННЯ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ 18

Kamila M. ***BAZADZE***
RESTORING CONFIDENCE IN BANKING SYSTEM: MYTH OR REALITY 23

БІЛИК *Ольга Ігорівна*
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВЕДЕННЯ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СПОСОБУ ОЗДОРОВЛЕННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ 25

Olha I. ***BILYK***
PROBLEMS AND PROSPECTS OF REORGANIZATION AS A WAY TO RECOVERY OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE 33

БІЛОМІСТНИЙ *Олексій Миколайович*
БІЛОМІСТНА *Ірина Іванівна*
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ДЖЕРЕЛА КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ 35

Oleksii M. ***BILOMISTNYI***
Irina I. ***BILOMISTNA***
FEATURES OF DETERMINATION OF SOURCE OF SMALL BUSINESS LENDING IN UKRAINE 41

БОДРОВА *Надія Едуардівна*
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ ІНТЕРВЕНЦІЯМИ ЦЕНТРАЛЬНИМ БАНКОМ 43

Nadiia E. ***BODROVA***
THEORETICAL ASPECTS OF CENTRAL BANK'S CURRENCY INTERVENTIONS MANAGEMENT 48

БОЙКО *Антон Олександрович*
РОЄНКО *Вікторія Володимирівна*
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СФЕРИ ВИКОРИСТАННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В СХЕМНИХ ОПЕРАЦІЯХ 50

Anton O. ***BOYKO***
Viktoriia V. ***ROIENKO***
EVALUATION CRITERIA OF USING INSURANCE COMPANIES IN SUSPICIOUS TRANSACTIONS 55

БУРКОВСЬКА *Алла Валентинівна*
КОРЖИНСЬКИЙ *Ігор Григорович*
КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ 57

Alla V. ***BURKOVSKA***
Ihor G. ***KORZHYNSKYI***
COLLATERAL REPRODUCTION OF FIXED ASSETS AGRICULTURAL ENTERPRISES 61

ЗМІСТ / CONTENT

ВИШНЕВСЬКА *Ольга Миколаївна*
КОЛОДІЙ *Інна Павлівна*
СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 63

Olga M. ***VYSHNEVSKA***
Inna P. ***KOLODII***
ESSENCE AND FEATURES FORECASTING FINANCIAL ENTERPRISES 67

ВЛАСОВА *Інна Володимирівна*
ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА КАПІТАЛУ 69

Inna V. ***VLASOVA***
VENTURE CAPITAL AS A SPECIAL FORM OF CAPITAL 74

ВОВЧАК *Ольга Дмитрівна*
МИСЬКІВ *Галина Василівна*
ДІЯЛЬНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ КРЕДИТОРІВ НА КРЕДИТНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ 76

Olga D. ***VOVCHAK***
Galina V. ***MYSKIV***
THE ACTIVITIES OF DOMESTIC CREDITORS ON THE UKRAINE CREDIT MARKET 83

ГАНУСИК *Юрій Богданович*
ІНФЛЯЦІЙНИЙ ВПЛИВ НА ІПОТЕЧНИЙ РИНОК УКРАЇНИ 85

Yuriy B. ***GANUSYK***
INFLATIONARY INFLUENCE ON THE MORTGAGE MARKET OF UKRAINE 90

ГЕРАСИМЧУК *Зоряна Вікторівна*
ГОМАНЮК *Олена Костянтинівна*
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ 92

Zoriana V. ***GERASYMCHUK***
Elena K. ***GOMANYUK***
THE FACTORS INFLUENCING THE DEVELOPMENT OF REGIONAL MARKETS FOR BANKING SERVICES 102

ГУБАЙ *Микола Миколайович*
ДЕКОМПОЗИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ БАНКІВ УКРАЇНИ ТА ЄС 104

Mykola M. ***HUBAI***
DECOMPOSITION ANALYSIS OF ADMINISTRATIVE COSTS OF UKRAINE'S AND EU's BANKS 111

ДЗЕМІШКЕВИЧ *Ігор Олександрович*
ВІДПОВІДНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПОТРЕБАМ КОРИСТУВАЧІВ ЗВІТНОСТІ 113

Ihor O. ***DZEMISHKEVYCH***
COMPLIANCE FINANCIAL REPORTING TO NEEDS OF USERS OF REPORTING 120

ДІДЕНКО *Ірина Вікторівна*
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ КОН'ЮНКТУРИ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ 122

ЗМІСТ / CONTENT

Iryna V. ***DIDENKO***
THEORETICAL ASPECTS OF DEPOSIT MARKET CONDITIONS CONCEPT INVESTIGATION 128

ДОВГАЛЬ *Юлія Сергіївна*
ЧАМАРА *Руслан Олександрович*
СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ТА ЕФЕКТИВНІ ШЛЯХИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 130

Yuliia S. ***DOVHAL***
Ruslan O. ***CHAMARA***
ESSENCE OF FINANCIAL STABILITY OF COMMERCIAL BANK AND EFFECTIVE WAY OF ENSURING IT 135

ДРУГОВ *Олексій Олександрович*
БРАТКІВ *Лідія Петрівна*
ІННОВАЦІЙНИЙ БАНКІВСЬКИЙ ПРОДУКТ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ 137

Oleksiy O. ***DRUHOV***
Lidiia P. ***BRATKIV***
INNOVATIVE BANKING PRODUCTS AS THE RESULT OF THE INTELLECTUAL CAPITAL OF BANK 142

ЖУРАВКА *Федір Олександрович*
КРАВЧЕНКО *Олена Володимирівна*
МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ В БАНКУ 144

Fedir O. ***ZHURAVKA***
Olena V. ***KRAVCHENKO***
METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF BUDGETARY CONTROL SYSTEM IN THE BANK 149

ЗОРІЙ *Надія Мирославівна*
ДАНИЛЮК *Ірина Вадимівна*
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПІДГРУНТЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ 151

Nadiia M. ***ZORIJ***
Iryna V. ***DANYLJUK***
ANALYSIS OF MODERN LEGAL BASIS OF ACCOUNTING MODERNIZATION IN THE PUBLIC SECTOR 158

КІНАШ *Ірина Петрівна*
ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ МЕТОД ЯК ЦІЛЬОВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ 160

Iryna P. ***KINASH***
PROGRAM TARGET METHOD AS TARGET INSTRUMENT OF THE DEVELOPMENT OF MATERIAL AND TECHNICAL BASIS OF THE SOCIAL SPHERE OF UKRAINE 163

ЗМІСТ / CONTENT

КОВАЛЬ *Лариса Антонівна*
ПАСЄКА *Анна Сергіївна*
ОЦІНЮВАННЯ СЕГРЕГАЦІЇ НА РИНКУ ПРАЦІ ЗА ГЕНДЕРНО-ДОМІНУЮЧИМ ТИПОМ 165

Larysa A. ***KOVAL***
Anna S. ***PASIEKA***
ESTIMATION OF SEGREGATION ON THE LABOUR MARKET IN ACCORDANCE WITH THE GENDER-DOMINATED TYPE 173

КОШИМОВА *Мира Амирхановна*
ФОРМИРОВАНИЕ АВТОПРОМЫШЛЕННОГО КЛАСТЕРА В КАЗАХСТАНЕ 175

Mira A. ***KOSHIMOVA***
FORMING AUTO INDUSTRIAL CLUSTER IN KAZAKHSTAN 180

ЛЕРНІЧЕНКО *Катерина Валеріївна*
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІСЬКОГО РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ ЯК ЧИННИКА РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА КИЄВА 182

Kateryna V. ***LERNICHENKO***
FORMING OF THE PUBLIC RIVER TRANSPORT SYSTEM AS A KYIV TRANSPORT INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT FACTOR 188

МАРЧЕНКО *Ольга Іванівна*
МОТКАЛЮК *Руслан Васильович*
РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 190

Olga I. ***MARCHENKO***
Ruslan V. ***MOTKALYUK***
DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS: NATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE 194

МІСЯЦЬ *Наталія Олександрівна*
ЩОДО ДЕЯКИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ 196

Nataliia O. ***MISIATS***
ABOUT SOME THEORETICAL PRINCIPLES CURRENCY REGULATION 202

ОНИЩЕНКО *Володимир Олександрович*
ДОВГАЛЬ *Юлія Сергіївна*
ТІТОВИЧ *Валерій*
СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ 204

Volodymyr O. ***ONYSHCHENKO***
Yuliia S. ***DOVHAL***
Valerii ***TITOVICH***
STATUS AND FEATURES OF FORMATION OF LIQUIDITY OF COMMERCIAL BANKS OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS 210

ОРЄХОВА *Катерина Віталіївна*
ГОЛОВКО *Олена Григорівна*
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ 212

ЗМІСТ / CONTENT

Kateryna V. ***ORIEKHOVA***
Olena H. ***HOLOVKO***
IMPROVING THE METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE EVALUATION PROFESSIONAL SKILLS TEACHERS 219

ПРОЦЬ *Наталія Василівна*
ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В КОНТЕКСТІ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ 221

Nataliia V. ***PROTS***
FORMATION OF TAX REVENUE TO THE LOCAL BUDGETS IN CONTEXT OF FISCAL DECENTRALIZATION 228

ПУСТОВІЙТ *Роберт Фрідріхович*
ІНСТИТУЦІЙНІ ТА КУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ ЯК ЕКОНОМІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ 230

Robert F. ***PUSTOVIIT***
INSTITUTIONAL AND CULTURAL FACTORS AS ECONOMIC DETERMINANTS 238

РЕБРИК *Юлія Сергіївна*
ДІАГНОСТИКА КРИЗИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВ НА ОСНОВІ ОЦІНЮВАННЯ КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ЇХ ЛІКВІДНОСТІ 240

Yuliia S. ***REBRYK***
LIQUIDITY CRISIS DIAGNOSTICS IN BANKS BASED ON THE LIQUIDITY COMPONENTS EVALUATION 248

СЕЛЕЗНЬОВА *Ольга Олександрівна*
ГЕНЕЗИС МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ РОЗВИНУТИХ КРАЇН **250**

Olga O. ***SELEZNEVA***
GENESIS OF CONSTRUCTION COMPANIES' MARKETING ACTIVITIES IN DEVELOPED COUNTRIES 255

СЕМКО *Вікторія Миколаївна*
РОЛЬ РИНКУ МІЖБАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ 257

Viktoriia M. ***SEMKO***
ROLE OF INTERBANK LENDING FOR ENSURED BANKING SYSTEM DEVELOPMENT 262

Tatjana O. ***SHMATKOVSKA***
ESSENCE AND VALUE OF AUTOMATION OF ACCOUNTING AND ANLYTICAL PROCESS IN SYSTEM MANAGEMENT BY ENTERPRISES OF THE RESTAURANT BUSINESS 263

СТАСІНЕВИЧ *Світлана Анатоліївна*
УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕПОЗИТАРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ УКРАЇНИ 267

Svitlana A. ***STASINEVYCH***
IMPROVED DEPOSITORY SUPPORT THE STOCK MARKET UKRAINE 272

ЗМІСТ / CONTENT

ТИЩЕНКО *Вікторія Федорівна*
ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ПОТЕНЦІАЛУ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА НА ЕКОНОМІКУ ЗНАНЬ 274

Victoria F. ***TYSCHENKO***
THE IMPACT ESTIMATION OF POTENTIAL PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS FOR KNOWLEDGE ECONOMY 281

ЧЕРНОМОР *Володимир Олександрович*
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В СФЕРІ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ 283

Volodymyr O. ***CHERNOMOR***
CURRENT STATUS AND PROSPECTS OF E-COMMERCE PAYMENT SYSTEMS 290

ЧКАН *Ірина Олександрівна*
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДОБРОВІЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ 292

Iryna A. ***CHKAN***
TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF VOLUNTARI HEALTH INSURANCE IN UKRAINE 296

ШАБЕЛЬНИК *Тетяна Володимирівна*
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ МАРКЕТИНГО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ 298

Tatyana V. ***SHABELNIK***
THE BASIC PRINCIPLES OF BUSINESS PROCESSESMODELING OF MARKETING-ORIENTED PHARMACEUTICAL ENTERPRISE MANAGEMENT 302

ШЕВЧУК *Олег Анатолійович*
СУТНІСТЬ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ 304

Oleg A. ***SHEVCHUK***
ESSENCE OF STATE FINANCIAL CONTROL 309

ЯКИМЕНКО *Марія Володимирівна*
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИБУТКУ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ 311

Maria V. ***YAKYMENKO***
FEATURES OF THE ECONOMIC ANALYSIS OF PROFIT UNDER IMPLEMENTATION OF RISK-ORIENTED MANAGEMENT 318

ДО УВАГИ АВТОРІВ! **320**

TO THE ATTENTION OF AUTHORS! **322**